

Guitar-skole

Med respekt dedikeret
til hendes kongelige højhed

Frøken d'Orleans

af

Adolphe Le Dhuy

Oversat og bearbejdet af
Peter Raabye og Jens Overbye
København 2016

Guitarskolen er bearbejdet fra

Adolphe Le Dhuy: Méthode de guitare respectueusement dédiée à son altesse royale Mademoiselle d'Orleans. Paris, 1828

af Peter Raabye og Jens Overbye.

Bearbejdningen bygger på en indscannet udgave af mikrofilm-versionen i Bibliothèque Nationale i Paris.

Bearbejdningen er sat med PriMus v.1.1 fra Columbussoft og realiseret som .pdf-fil med PDFArchitect fra PDFForge.

ISBN 978-87-998449-5-1

Oversætternes forord

Denne oversættelse er en del af vor serie af oversættelser af det tidlige 1800-tals gitarskoler.

Vi har udvalgt nogle kendte, og enkelte mindre kendte, for at vise bredden, og for at kunne give et afrundet billede af tidens guitarpedagogik.

Le Dhuy er en af de mindre kendte, men vi har fundet nogle af hans tekniske øvelser vigtige, og ligeledes hans konsekvente tilgang til Aguado's fempositionssystem.

Skolerne må egentlig gerne opfattes som et hele. Og ses de, i hvert fald to-tre stykker sammen, som et hele, kommer der et fint billede af teknik, og også af tidens opførelsespraksis. Det er forbløffende tæt på moderne teknik, og kan måske med fordel bruges som "basistræning" også i dagens guitarpedagogik. Så skal der nok suppleres - men ikke meget! - med lidt moderne tekniske anvisninger.

De gamle skoler forklarer nogle af de vanskelige punkter, der er, i det tidlige 1800-tals showstoppers. Viser helt enkelt, at de teknisk er tænkt lidt anderledes. F.eks. brug af venstre tommel på 5. og 6. streng, og den lidt kortere mensur på en romantisk guitar (62-64 cm mod en moderne gitars typiske 65 cm).

God fornøjelse!

Peter Raabye og Jens Overbye,
København, sommeren 2016

Første del

Måden at holde guitaren

Man bør sidde på en lidt bred stol, der efterlader fri plads til højre, så den store krumning på venstre side af guitaren kan hvile dér. Halsen bør hæves ca. 40 grader fra vandret. Underarmen bør hvile på den store krumning på guitarens højre side, uden at man behøver hvile nogen finger på dækket, og så armens vægt er tilstrækkelig til at holde guitaren med halsen hævet. Højre lår støtter venstre side af guitaren, uden at man sætter foden på nogen skammel eller på noget andet objekt. Guitaren skal holdes lige, og man bør undgå at bevæge kroppen og armen, hvilket vil forstyrre spillet. Denne stilling er særdeles bekvem, og tillader begge hænder stor bevægelsesfrihed, og når venstre hånd skal gribe de højest beliggende bånd, behøver man ikke at ændre guitarens stilling, som de, der holder anderledes, behøver at gøre.

Højre hånd

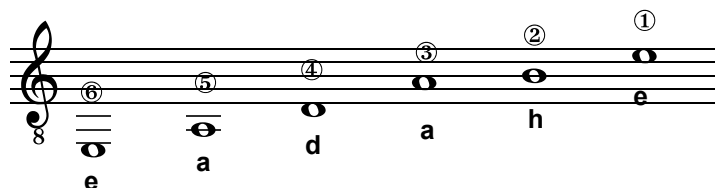
Instrumentet holdes af underarmen. Hånden hænger hvilende over strengene ved lydhuset. Tommelen anslår de tre strenge der ligger længst opad.

Skal man anslå med neglene, skal 1) neglene ikke være så lange, at de mangler kraft, 2) anslå strengene en smule skråt, med den side, der er nærmest tommelen, 3) strenge skal rammes med fingerblommen før den rammes med neglen.

Venstre hånd

Underarmen skal hæves, så den støtter halsen, der stort set altid skal støttes på venstre tommel, på en måde så de andre fingre kan strækkes uden at bevæge armen. Tommelen er omdrejningspunkt for resten af hånden. Fingre skal krummes for at kunne gribe strengene.

Strengenes navne

Man stemmer A med en stemmegaffel; D en kvart op fra A; G en kvart op fra D; H en terts op fra G; E en kvart op fra H, og 6. streng to oktaver ned fra 1.

Gitarens toneomfang og tonernes placering på gribebrættet

Løse strenge

1. bånd

2. bånd

3. bånd

4. bånd

5. bånd

6. bånd

7. bånd

8. bånd

9. bånd

10. bånd

11. bånd

12. bånd

13. bånd

14. bånd

15. bånd

16. bånd

17. bånd

Brugen af højre hånd

Når hånden er placeret som beskrevet ovenfor, bruges den i eksemplerne nedenfor således: tommelen til de dybeste tre toner, og 1. og 2. finger til de øvrige tre strenge. Jeg forkorter tommel p, 1. finger i, 2. finger m, 3. finger a, og alle fingrene bruges sammen, når det er nødvendigt. (OA: Le Dhuy skriver 1, 2, 3 for i, m, a, men vi har her valgt at bruge moderne notation. Lidt ukonventionelt har vi valgt at markere lillefinger med k for klein)

Skala i hele gribetrættets udstrækning (tallene angiver bånd og fingre på venstre hånd)

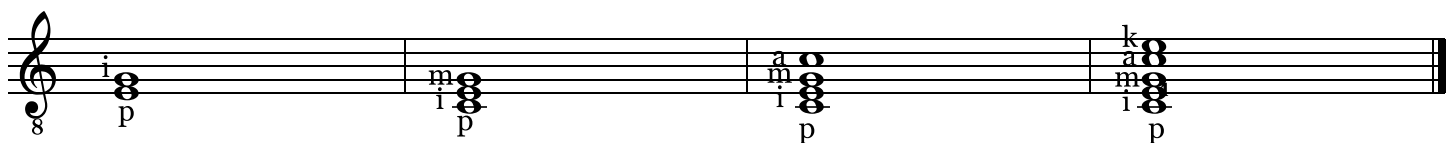

Fra og med 3. oktav viser tallene kun fingrene på venstre hånd.

Skala på alle strenge til og med 12. bånd (tallene angiver bånd og fingre på venstre hånd)

Fingersætning til akkorder

Når akkorderne er skrevet således, skal de anslås i et enkelt greb med de nødvendige fingre, det vises senere, hvorledes man spiller arpeggio.

Nu skal fingrene på de to hænder gøres uafhængige af hverandre, og her følger øvelser til netop det:

Venstre hånd

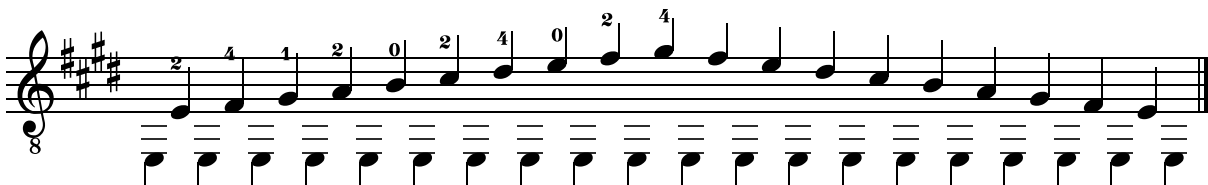
Behold hele tiden langfingeren på C

Eks. 1

Behold pegefingeren på Dis og Gis skiftevis

Eks. 2

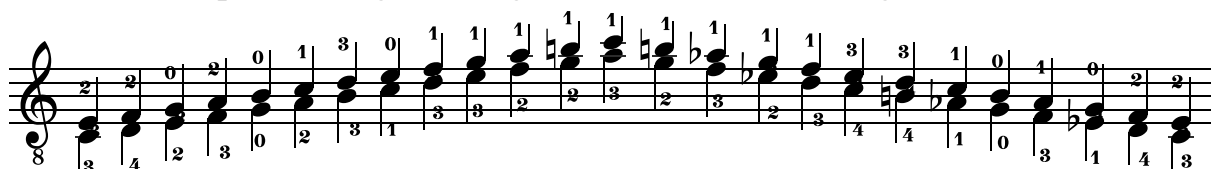
Behold langfingeren på G

Eks. 3

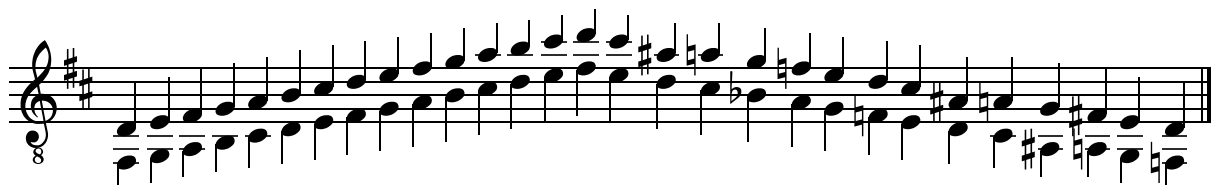

Skalaer på to strenge i hele gribebrættets udstrækning

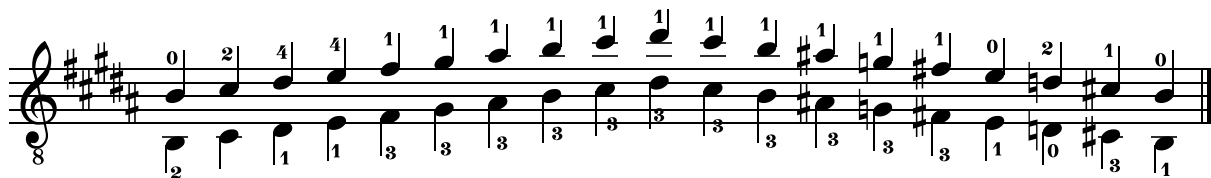
Eks. 4
Tertser

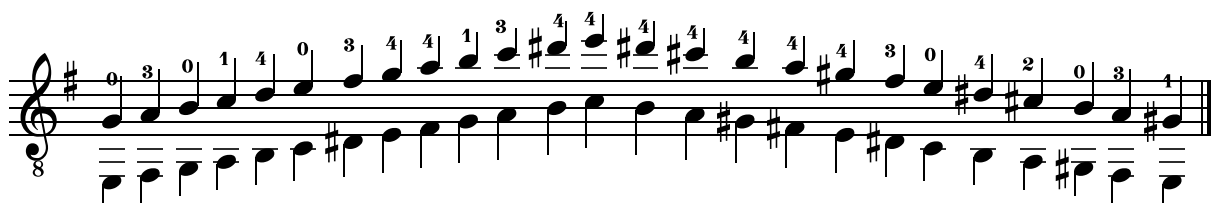
Sekster

Oktaver

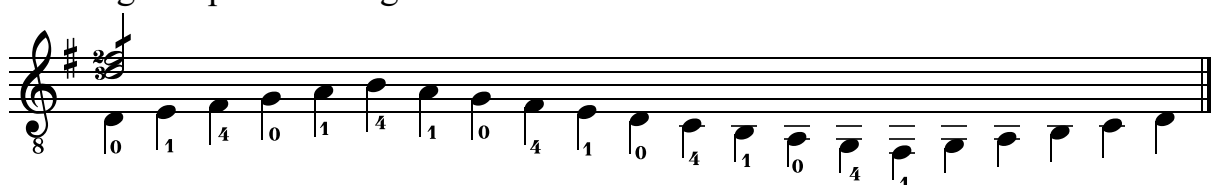

Decimer

Behold fingrene på tertsen og anslå bassen med tommelen helt til eks. 9.

Eks. 5

Behold akkorden.

Eks. 14

Den følgende øvelse har alene til formål at vænne venstre tommel til den plads, den skal have bag på halsen, hvor den tjener som omdrejningspunkt for resten af hånden. Jeg foreslår, at tommelen placeres bag 2. bånd. Fra denne stilling kan den, som jeg vil vise, bevæge sig helt til 8. og 9. bånd.

Meget langsomt

Eks. 15

Højre hånd

Anslå følgende skala på skift således: 1) med tommelen, 2) med 1. og 2. finger, 3) med 1. og 3. finger, 4) med 2. og 3. finger, 5) med 2. og 4. finger og 6) med 3. og 4. finger. Dette skal løsne fingrene.

Eks. 1

I det følgende eksempel anslås tertsen med tommelen og første finger, og ① skiftevis med 1. og 2. finger.

Eks. 2

Fingersætning til akkorder

Tallene angiver fingre på højre hånd

Eks. 3
2 toner

I den følgende øvelse anslås skiftevis med: p og i, i og m, og m og a.

Eks. 4

Eks. 5
3 toner

Eks. 6
4 toner

Eks. 7
5 toner

I denne sidste øvelse kan man også glide med tommelen mellem de to dybeste toner. Det er lige godt med begge måder.

De tre seneste øvelser med arpeggio

Med 3 toner

Med 4 toner

Med 5 toner

Om barré

Før vi går videre, er det nødvendigt at se på barré. Barré kan gøres på tre måder.

Man anvender lille barré når der kun skal gribes tre eller fire toner på en gang og når der skal høres en streng, der ikke er omfattet.

Stor barré bruges, når man behøver at holde 5 eller 6 toner uden at skifte position eller give værdi til bastoner. Man bør lægge pegefingern flad på strengene. Tommelen bør være under langfingeren i grebet, hvis ikke halsen er i vejen.

Eksempel

Barré

"Forberedende" barré gøres ved at gribe hårdt med yderstykket af venstre pegefinger, på kant, mens fingeren holdes lige og en smule hævet inden den lægges på båndet. Når melodien går ned på de dybere strenge, sænker man fingeren til den ligger i en stor barré og den hæves igen når melodien går op til fingeren er tilbage i den forberedende barré

Øvelse

Musical notation for the exercise. It starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notation shows a sequence of chords and a melodic line. A dashed line above the staff is labeled "Forberedende barré". At the end of the sequence, there is a chord labeled "F.B. stor barré".

Øvelser i barré

Musical notation for "Lille barré". It features a treble clef and a key signature of two sharps (F#, C#). The notation includes fingerings: 'i' for the index finger, 'm' for the middle finger, 'a' for the ring finger, and '4' for the fourth finger. The piece concludes with a double bar line.

Forberedende barré

Musical notation for "Forberedende barré". It starts with a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The notation includes a "F.B." marking and various rhythmic markings such as "4", "1", "2", "3", and "7". The piece ends with a double bar line.

Stor barré

Tryk jævnt med pegefingren

Musical notation for "Stor barré". It features a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The notation includes various rhythmic markings and fingerings: "1", "2", "3", "4", "5", and "1". The piece concludes with a double bar line.

Øvelse til at gøre fingre uafhængige af hverandre i barréer.

Øvelse taget fra Hr. Aguado's etude 25

1. Eks.

Det er i ovenstående to eksempler nødvendigt at holde halvnoderne A og H i hele deres værdi.

Nu kan eleven barré. Han kan anslå flere strenge rigtigt, men har endnu ikke tilstrækkeligt kendskab til gribebrættet, Det kommer med de følgende fire skalaøvelser.

Øvelse på de tre første strenge

Øvelse på 4., 3. og 2. streng.

Øvelse på 5., 4. og 3. streng.

Øvelse på 6., 5. og 4. streng.

Når disse fire øvelser er gennemført grundigt, bør de også spilles i mol, hvor jeg dog ikke har anført fingersætning.

Når øvelserne er gennemført, bør man kunne tonernes navne udenad.

Positioner

Grundakkorder kan spilles i fem positioner. Disse positioner bestemmer fingersætningen for skalaerne. Der er derfor kun fem fingersætninger for alle skalaer. Disse fingersætninger omfatter resten af skalaerne, og gør at det ikke er sværere at spille i D end i des. Barré løser alle problemer. det bedste middel til at lære tonerne i hele gribebrættets udstrækning er at spille følgende skalaer igennem 1) på hver streng for sig, 2) de i tertser, sekster o.s.v. og 3) dem hvor fingersætningen er angivet nedenfor.

Akkordpositioner

Vi bruger Hr. Aguado's betegnelser A, B, C, D, E.

The diagram shows five chord positions (A, B, C, D, E) on a guitar fretboard. Each position is represented by a chord symbol above a specific fret and a diagram of the strings with finger numbers (1-4) indicating the fingering for each string.

- A:** Fret 1, strings 1-4: 1, 3, 4, 2
- B:** Fret 2, strings 1-4: 1, 3, 4, 2
- C:** Fret 3, strings 1-4: 1, 3, 4, 2
- D:** Fret 4, strings 1-4: 1, 3, 4, 2
- E:** Fret 5, strings 1-4: 1, 3, 4, 2

Position A: Scale run across two staves (treble and bass clef) with fingerings indicated below the notes.

Position B: Scale run across two staves (treble and bass clef) with fingerings indicated below the notes.

Position C: Scale run across two staves (treble and bass clef) with fingerings indicated below the notes.

Position D: Scale run across two staves (treble and bass clef) with fingerings indicated below the notes.

E

Fingersætninger til at flytte fra en position til en anden.

Fra A F
Til C F

Fra B F
Til C F

Fra C D
Til E E

Fra D D
Til E D

Fra E A
Til A A

Regelmæssig øvelse med disse skalaer vil give eleven en god fingersætning og han vænner sig til hurtigt at finde følgen af positioner. Skalaerne skal udføres både med og uden barré, så man lærer sig begge måder.

Når man med flid har studeret disse grundprincipper for placeringen af grundakkorder, vænnes man til deres brugbarhed og de lykkelige resultater man vil få ud af deres anvendelse. Der findes ikke det stykke, der er for vanskeligt at fingersætte for eleven. I stykkerne har jeg markeret de bogstaver, der betegner positionerne.

For at udføre skalaerne i tredje bånd hvor der er et bånd mindre, og for at følge de etablerede regler skal der sættes en finger på gribebrættet som følger:

Øvelse

A

B

C

D

E

Anden del

Om nedgange

For at kunne spille nedgange (???) dygtigt, må man bruge højre 1. og 2. finger på skift. Tommelen anslår kun de tre omvundne strenge.

Eksempel

Om legato

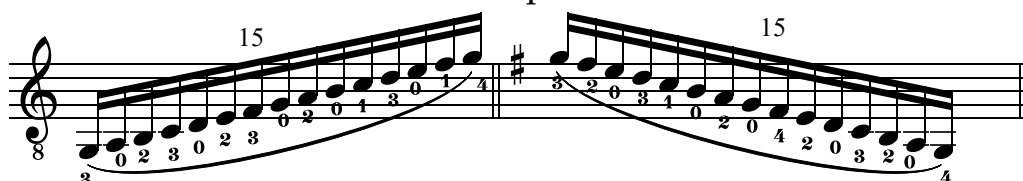
Når man spiller opadgående legato, anslås man den første tone, og lader fingeren falde på den følgende; når man skifter streng skal man lade tommelen glide så stille som muligt. Når man spiller nedadgående legato, skal man altid placere fingrene på forhånd, så man kun behøver at anslå den første, og kan trække fingrene bort med nogen kraft for at frembringe lyd.

Eksempel

Opadgående legato med flere toner udføres ved at lade fingrene falde hårdt, efter at have anslået den første tone i legatoet. Nedadgående skal man gribe tonerne kraftigt og trække fingrene til sig; det er vigtigt at disse bevægelser foregår hurtigt.

Eksempel

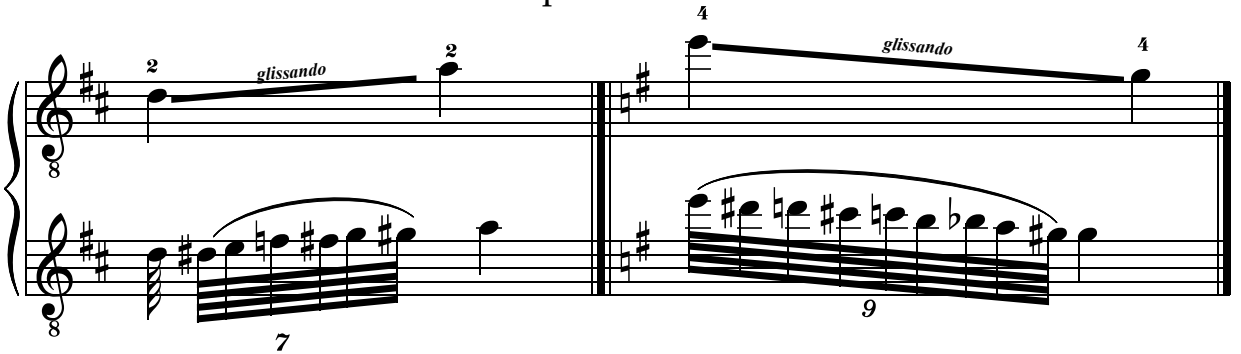

Om glissando

Når man skal spille glissando fra en tone til en anden, anslås den første tone, og fingeren glider over samtlige bånd, der skiller denne tone fra den næste, så man netop let mærker alle intervaller, der passerer på vejen.

Eksempel

Udførelse

Når fingeren glider over båndene, skal man af og til skifte position på hånden før glissandoet er færdigt, og dette stillingskift skal være uhørligt.

Eksempel

Om vibrato

Man kan give en tone længere varighed ved at vibrere fingeren kraftigt på båndet, hvor den er placeret. Det er det eneste middel til at forlænge en tone med barrégreb.

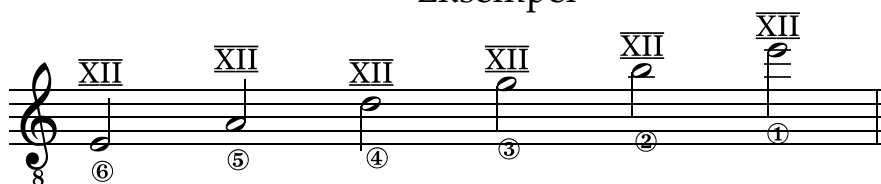
Eksempel

Flageoletter

Flageoletter udføres ved at lægge fingeren på strengen over et bånd, uden at trykke strengen ned mod gribebrættet, og derpå anslå strengen tæt ved broen. De skrives således: det øverste tal angiver bånd, det nederste angiver streng.

Eksempel

Kunstige flageoletter kan udføres således: En finger på venstre hånd griber en tone efter næste eksempls Nr. 1, og højre hånds første finger sættes samtidigt som ved naturlige flageoletter ifølge eksemplets Nr. 2 (en oktav højere - og uden at flytte venstre hånd) man knipser nu tommelen forbi pegefingern på højre hånd, og anslår den tilhørende tone fra Nr. 2.

Eksempel

(med samme princip kan alle toner spilles som flageoletter).

Dæmpede toner

Når man har anslået tonen, lader man den være 1/16 og dæmper den derefter med den finger, der anslog den, eller med venstre hånd eller begge hænder.

Eksempel

Om udstrækning

Det kaldes en udstrækning, når fingrene på venstre hånd er nødt til at sprede over mere end fem bånd.

Eksempel

Forslag

Forslag tager det halve værdien af den tone, de forudgår. Oftest skal de spilles legato med den tone, der følger. Når der er samtidige bastoner, skal disse anslås samtidigt med forslaget.

Eksempel

Udførelse

8

Triller

Der er tre måder at spille triller på: 1) de to toner anslås hver for sig, 2) den ene tone anslås, og den anden spilles legato og 3) man anslår den første tone og spiller resten legato. Der kan også spilles triller i bassen.

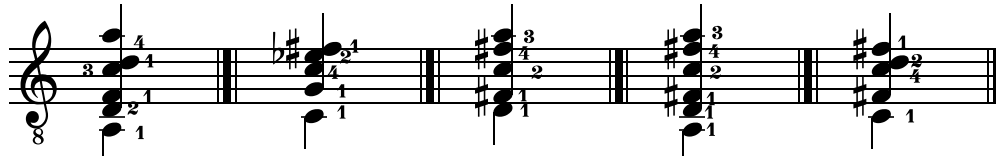
Eksempel

8

Brudte barréer

Der findes akkorder, der ikke kan fingersættes, fordi de ligger over 4, 5 eller 6 strenge, og skråt. De kan ofte spilles ved at lægge en barré med 1. finger, og derpå nå resten af tonerne.

Eksempel

Progressive øvelser med triller og akkordbrydninger

Små tal angiver fingersætning og der vises ikke udførelse.

Enkel trille

Musical notation for single trills and chord changes. The notation includes treble and bass clefs, various chords, and trills marked with 'tr'. Small numbers (1-4) indicate fingerings. A 'simil' (simile) line is shown with a dashed line and a small diagram of a barre on the first string.

Dobbelt trille

Musical notation for double trills and chord changes. The notation includes treble and bass clefs, various chords, and double trills marked with 'tr'. Small numbers (1-4) indicate fingerings. A 'Triple tr' (triple trill) is also shown.

Akkord-
brydning

The image shows a musical score for guitar, titled "Akkord-brydning". It consists of three staves of music. The first staff is in treble clef and contains five measures of music, each with a chord diagram above it labeled with the number of strings used: 6, 5, 1, 5, and 9. The second staff is in bass clef and contains five measures of music, each with a chord diagram above it labeled with the number of strings used: 5, 5, 5, 5, and 7. The third staff is in bass clef and contains three measures of music, each with a chord diagram above it labeled with the number of strings used: 3, 2, and 1. The score includes various musical notations such as notes, rests, and bar lines, along with specific fretting instructions like "1 0 4 0 1 4" and "3 1 4 0 1 4".

Tredje del

De følgende øvelser kræver al elevens opmærksomhed. Her angives fingersætninger for skalaer i tertser, sekster m.m., i alle positioner. Det sidste afsnit om skalaer i tertser og sekster anslået samtidigt på akkordens plads er svært, og kan ikke gennemføres før resten af øvelserne er gennemgået i alle fem positioner. Jeg har i det afsnit ønsket at vise en fingersætning, der ikke ødelægger håndens stilling.

Disse øvelser giver bevægelighed til venstre hånd, så man kan gribe enhver type af akkord og gøre fingrene uafhængige af hverandre.

Jeg indleder øvelserne med de vigtigste akkorder i tonearten, man skal spille i. Disse akkorder giver et fast grundlag for opfattelse af toneart, og kan senere danne baggrund for akkompagnement.

A

G-dur og Mol

Tonika Subdominant Dominant Tonika

Tertser Dur

Tertser Mol

Sekster

Oktaver

Decimer

Tertser
anslået
sammen

B
F-dur og Mol

Tertser
Dur

Tertser
Mol

Sekster

Oktaver

Decimer

Tertser
anslået
sammen

C
D-dur og Mol

Tertser
Dur

Tertser
Mol

Sekster

Oktaver

Decimer

Tertser
anslået
sammen

D
C-dur og Mol

Tertser
Dur

Tertser
Mol

Sekster

Oktaver

Decimer

Tertser
anslået
sammen

Musical notation for 'Tertser anslået sammen' showing two staves with chords and fingerings. The first staff is in treble clef and the second in bass clef. Both are in the key of A major (one sharp). The notation includes various chord voicings and fingerings (1, 2, 3, 4) for the left hand.

E
A-dur og Mol

Musical notation for 'E A-dur og Mol' showing a single staff in treble clef. The key signature is A major (one sharp). The notation includes chords and fingerings (1, 2, 3, 4) for the left hand.

Tertser
Dur

Musical notation for 'Tertser Dur' showing two staves in treble clef. The key signature is A major (one sharp). The notation includes chords and fingerings (1, 2, 3, 4) for the left hand.

Tertser
Mol

Musical notation for 'Tertser Mol' showing two staves in treble clef. The key signature is A minor (no sharps or flats). The notation includes chords and fingerings (1, 2, 3, 4) for the left hand.

Sekster

Musical notation for 'Sekster' showing two staves in treble clef. The key signature is A major (one sharp). The notation includes chords and fingerings (1, 2, 3, 4) for the left hand.

Oktaver

Musical notation for 'Oktaver' showing two staves in treble clef. The key signature is A major (one sharp). The notation includes chords and fingerings (1, 2, 3, 4) for the left hand.

Decimer

Musical notation for 'Decimer' showing two staves in treble clef. The key signature is A major (one sharp). The notation includes chords and fingerings (1, 2, 3, 4) for the left hand.

Tertser
anslået
sammen

The image shows a musical score for guitar, consisting of two staves. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 8/8. The score is written in a style where chords are indicated by numbers 1-4 for fingerings and 3 or 4 for chord types. The two staves are bracketed together on the left side. The first staff starts with a treble clef and an '8' below it. The second staff starts with a bass clef and an '8' below it. The music consists of a series of chords, each with a specific fingering indicated by numbers 1, 2, 3, or 4. Some chords are marked with a '3' or '4' below them, likely indicating a triad or a specific chord quality. The piece concludes with a double bar line.

Harmoniske skalaer i de fem grundakkordpositioner

A

B

C

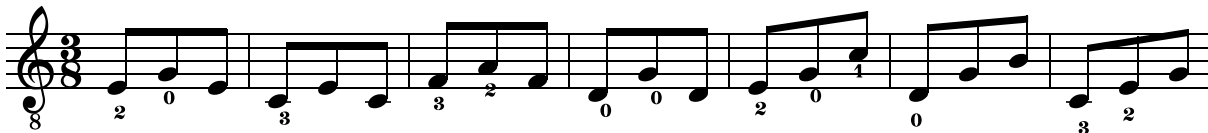
D

E

Fjerde del

Progressive øvelser

1.

2 0 3 3 2 0 0 2 0 0 3 2

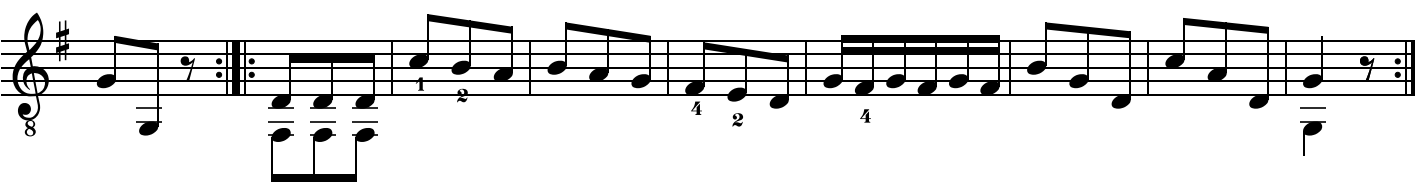
1 3 4 3 1 0 2 1 4 3 2 1

D.C.

2.

4 4 4 4

1 2 4 2 4

3.

0 4 4 1

4 1 0 4 4

1 1 4 4 4 1 4

4.

5.

Presto

6.

7.

Largo
8.

9.

10.

11.

12.

Musical score for exercise 12, consisting of three staves of music in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The music features eighth-note patterns with various fret numbers (1, 2, 3, 4) indicated below the notes.

13.

Musical score for exercise 13, consisting of two staves of music in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The music features eighth-note patterns with various fret numbers (0, 1, 2, 3, 4) indicated below the notes.

14.

Musical score for exercise 14, consisting of two staves of music in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The music features chords and eighth-note patterns with various fret numbers (1, 2, 3, 4) indicated below the notes.

Dolce
15.

Musical score for exercise 15, consisting of two staves of music in treble clef with a key signature of two flats (Bb and Eb) and a 2/4 time signature. The music is marked "Dolce" and includes a "Barré" instruction. It features eighth-note patterns with various fret numbers (1, 2, 3, 4) indicated below the notes. A Roman numeral VII is placed above the final measure of the second staff.

16.

Musical score for exercise 16, consisting of four systems of guitar notation. Each system contains a treble clef staff and a bass clef staff. The first system includes fingerings: 2, 1, 1, 3, 4, 3, 1, 1, 2, 3, 2. The second system includes fingerings: 1, 3, 4. The third system includes fingerings: 4. The fourth system includes fingerings: 3, 2. The notation includes slurs and various rhythmic patterns.

A as

17.

Musical score for exercise 17, consisting of four systems of guitar notation. Each system contains a treble clef staff and a bass clef staff. The first system includes triplets (3) and slurs. The second system includes slurs. The third system includes slurs and fingerings: 3, 4, 4, 2, 2. The fourth system includes slurs and fingerings: 3, 3, 3, 3. The notation includes slurs and various rhythmic patterns.

D des

A as

B as

C as

A E

A as

18.

AG 4 | CG 4 | AG ----- VII Barré VII EG 4

VII 3

4 3 4 1

AC 1 VII AG

barré 1

Detailed description: This is a guitar exercise in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The exercise consists of four lines of music. The first line contains five measures with guitar-specific notation: a bar line, a barre, and fingering numbers (1, 4). Chords are labeled as A G, C G, A G, VII, VII, and E G. The second line has two measures with a VII chord and a barre. The third line has four measures with various chords and a barre. The fourth line has five measures with chords labeled AC, VII, and AG, and includes a barre and a fingering number (1). The notation includes various rhythmic values and articulation marks.

19.

A H-dur

Septim

A H-mol

C G

A h-mol

Formindsket septim

A H-dur

A H-dur

Dæmpning

20.

Musical score for exercise 20, featuring guitar-specific notation such as 'D C', 'barré', and '8'.

Uddrag af den religiøse hymne DIES IRAE
Sjette streng omstemt i D

21.

Musical score for exercise 21, featuring guitar-specific notation such as 'Flageolet XII', 'Flageoletter', 'A A', 'D D', and 'XVII'.

22. A C-----

E C-----

A F----- C F----- E F----- C F-----

A circled '8' is at the bottom left of the staff.

A circled '8' is at the bottom left of the staff.

A Fis barré

C Cis----- E-----

A as----- C es-----

C E-----

AE ----- CE -----

6 6 6 12 12

6 12 12

A as dominant formindsket septim A as dominant-septim A as

C des CD

AE ----- CE -----

12 E as C Cis -----

C D G
dominant- dominant-
septim septim

A G

barré septim

E as dominant- septim C C---- tonika C C

Det er meget vigtigt at prøve at spille samme stykke i de forskellige positioner, der er mulige for den toneart det er skrevet i. Dette øger kendskabet til de nuancer i lyd der er på forskellige strenge, og vænner eleven til at finde den bedste position til en given passage.

C C-dur

D C-dur

E C-dur

A C-dur

ISBN 978-87-998449-5-1